

Глава 21 КПК України «Негласні слідчі (розшукові) дії»

Дане науково-практичне видання є однією з книг серії «Енциклопедія кримінального процесу України», та присвячене Негласним слідчим (розшуковим) діям.

Побудова книги відповідає структурі 21 глави Кримінального процесуального кодексу України, після певної статті відображено актуальну практику застосування та тлумачення Конституційним Судом України, Верховним Судом, Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ норм, пов'язаних із застосуванням НСРД, процитовано окремі думки суддів, наведені міжнародно-правові акти та рішення Європейського суду з прав людини, закони та підзаконні акти України.

Книга містить наукові коментарі, рекомендації з підготовки судових експертиз, схеми, бланки процесуальних та інших документів (таємні по заповненню), а також глосарій та ряд аналітичних таблиць.

Видання серії книг «Енциклопедія кримінального процесу України» розраховані на співробітників Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України та інших органів правопорядку, суддів, прокурорів, адвокатів, викладачів і наукових працівників, аспірантів, здобувачів, студентів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами кримінального судочинства.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ

Глава 21 КПК України «Негласні слідчі (розшукові) дії»

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР, ПРАКТИКА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ,
ОКРЕМІ ДУМКИ СУДДІВ, НАЦІОНАЛЬНА СУДОВА ПРАКТИКА,
ЛИСТИ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ, МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ,
ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ,
ЗРАЗКИ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ, СХЕМИ ТА ТАБЛИЦІ

За загальною редакцією
доктора юридичних наук,
професора А. В. Столітнього

Київ – 2024

УДК 343.13/.14.09(477)(094.58)

Г52

Г52 **Глава 21 КПК України «Негласні слідчі (розшукові) дії». Науково-практичний коментар, практика Європейського суду з прав людини, окремі думки суддів, національна судова практика, листи та узагальнення, міжнародні документи, законодавство України, зразки процесуальних документів, схеми та таблиці / Станом на 1 липня 2024 р. : наук.-практ. посіб. / автори: Столітній А. В., Шмаленя С. В., Членов М. В., Ліллемяе А. А.; Київ: Норма права, 2024. 932 с.**

ISBN 978-617-7850-96-9

Дане науково-практичне видання є однією з книг серії «Енциклопедія кримінального процесу України», та присвячене Негласним слідчим (розшуковим) діям.

Побудова книги відповідає структурі 21 глави Кримінального процесуального кодексу України, після певної статті відображено актуальну практику засто сування та тлумачення Конституційним Судом України, Верховним Судом, Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ норм, пов'язаних із застосуванням НСРД, процитовано окремі думки суддів, наведені міжнародно-правові акти та рішення Європейського суду з прав людини, закони та підзаконні акти України.

Книга містить наукові коментарі, рекомендації з підготовки судових експертиз, схеми, бланки процесуальних та інших документів (таємні по заповненню), а також глосарій та ряд аналітичних таблиць.

Видання серії книг «Енциклопедія кримінального процесу України» розраховані на співробітників Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України та інших органів правопорядку, суддів, прокурорів, адвокатів, викладачів і наукових працівників, аспірантів, здобувачів, студентів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами кримінального судочинства.

УДК 343.13/.14.09(477)(094.58)

Видавництво «Норма права» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. У цьому виданні використано папір, сертифікований FSC® та PEFC™

ISBN 978-617-7850-96-9

© Столітній А. В., Шмаленя С. В.,
Членов М. В., Ліллемяе А. А., 2024
© Норма права, 2024

Автори

ЛІЛЛЕМЯЕ Арно Арнович – прокурор відділу взаємодії з підрозділами Офісу Генерального прокурора управління забезпечення реалізації процесуальних повноважень Генерального прокурора у кримінальному провадженні Департаменту організаційно-контрольної діяльності, правового та аналітичного забезпечення Офісу Генерального прокурора;

СТОЛІТНІЙ Антон Володимирович – доктор юридичних наук, професор, Почесний працівник прокуратури України, Інститут СБУ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

ЧЛЕНОВ Микола Володимирович – Інститут СБУ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

ШМАЛЕНЯ Сергій Валер'янович – кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, заступник начальника Департаменту організаційно-контрольної діяльності, правового та аналітичного забезпечення Офісу Генерального прокурора.

Перелік умовних скорочень

ABK	– аудіо-відео контроль
БЕБ	– Бюро економічної безпеки України
ВАКС	– Вищий антикорупційний суд України
ВС	– Верховний Суд
ВССУ	– Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ
ВСУ	– Верховний Суд України
ДБР	– Державне бюро розслідувань
ЄРДР	– Єдиний реєстр досудових розслідувань
ЄСПЛ	– Європейський суд з прав людини
ЗВДТ	– Звід відомостей, що становлять державну таємницю, затверджений наказом Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383, zareєстрований в Міністерстві юстиції України 14.01.2021 за № 52/35674
ЗУ	– Закон України
Інструкція	– Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, затверджена наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5
КК України	– Кримінальний кодекс України
ККС ВС	– Касаційний кримінальний суд Верховного суду
КМУ	– Кабінет Міністрів України
КПК України	– Кримінальний процесуальний кодекс України
КСУ	– Конституційний Суд України
КУ	– Конституція України
МВС	– Міністерство внутрішніх справ України
МНІ	– матеріальні носії інформації
НАБУ	– Національне антикорупційне бюро України
НСРД	– негласні слідчі (розшукові) дії
ОГП	– Офіс Генерального прокурора

Перелік умовних скорочень

Порядок	– Порядок організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 № 939
PCO	– режимно-секретний орган
САП	– Спеціалізована антикорупційна прокуратура
СБУ	– Служба безпеки України
ЦК України	– Цивільний кодекс України
абз.	– абзац
п.	– пункт
п.п.	– пункти
пп.	– підпункт
ст.	– стаття
ст.ст.	– статті
ч.	– частина
ч.ч.	– частини

Шановні колеги!

Науково-практичне видання «Негласні слідчі (розшукові) дії з коментарями та постатейними матеріалами» є однією з книг серії «Енциклопедія кримінального процесу України», яка покликана увібрати в себе максимально практичного та теоретичного досвіду з окресленого питання.

Сьогодні інститут негласних слідчих (розшукових) дій неможливо назвати новим, він широко застосовується на практиці та досліджується в науці, результатом є стала судова практика з багатьох питань. Основною метою цієї роботи, є максимальне охоплення практичної та теоретичної складової даного інституту.

Побудова книги відповідає структурі 21 глави Кримінального процесуального кодексу України, після певної статті відображено актуальну практику застосування та тлумачення Конституційним Судом України, Верховним Судом, Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ норм, пов'язаних із застосуванням НСРД, процитовано окремі думки суддів, наведені міжнародно-правові акти та рішення Європейського суду з прав людини, закони та підзаконні акти України. Колектив авторів залишив за собою можливість вживання скорочень, систематизування дат у єдиний формат, корегування друкарських помилок у текстах судових рішень.

Книга містить наукові коментарі, рекомендації з підготовки судових експертиз, схеми, бланки процесуальних та інших документів, а також глосарій та ряд аналітичних таблиць.

Науково-практичне видання підготовлене відповідно до останніх змін до законодавства України, станом на 1 липня 2024 року. Для зручності читачів видання містить QR-коди на посилання.

Таким чином, дана робота допоможе мінімізувати час для пошуку шляхів ефективного застосування відповідних положень кримінального процесуального закону, правильно розтлумачити його норми, тим самим забезпечивши реалізацію принципу верховенства права у кримінальному провадженні.

Сподіваймося, що видання стане незамінним у повсякденній практичній діяльності працівників Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України та інших органів правопорядку, суддів, прокурорів, адвокатів, викладачів і наукових працівників, аспірантів, здобувачів, студентів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами кримінального судочинства.

З повагою

доктор юридичних наук, професор,
Почесний працівник прокуратури України
Антон Столітній

Зміст

Перелік умовних скорочень 5

Вступне слово 6

§ 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії

Стаття 246. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій ... 10

Стаття 247. Слідчий суддя, який здійснює розгляд клопотань
щодо негласних слідчих (розшукових) дій 125

Стаття 248. Розгляд клопотання про дозвіл на проведення
негласної слідчої (розшукової) дії 139

Стаття 249. Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення
негласної слідчої (розшукової) дії 189

Стаття 250. Проведення негласної слідчої (розшукової) дії
до постановлення ухвали слідчого судді. 209

Стаття 251. Вимоги до постанови слідчого, прокурора
про проведення негласних слідчих (розшукових) дій 228

Стаття 252. Фіксація ходу і результатів
негласних слідчих (розшукових) дій 249

Стаття 253. Повідомлення осіб, щодо яких проводилися
негласні слідчі (розшукові) дії 295

Стаття 254. Заходи щодо захисту інформації, отриманої
в результаті проведення негласних слідчих
(розшукових) дій. 309

Стаття 255. Заходи щодо захисту інформації,
яка не використовується у кримінальному провадженні .. 336

Стаття 256. Використання результатів
негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні 349

Стаття 257. Використання результатів негласних слідчих
(розшукових) дій в інших цілях
або передання інформації 371

§ 2. Втручання у приватне спілкування

Стаття 258. Загальні положення про втручання
у приватне спілкування 403

Стаття 259. Збереження інформації 454

Стаття 260. Аудіо-, відеоконтроль особи 455

Стаття 261. Накладення арешту на кореспонденцію	475
Стаття 262. Огляд і виїмка кореспонденції	495
Стаття 263. Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж . . .	519
Стаття 264. Зняття інформації з електронних інформаційних систем. . .	570
Стаття 265. Фіксація та збереження інформації, отриманої з електронних комунікаційних мереж за допомогою технічних засобів та в результаті зняття відомостей з електронних інформаційних систем	581
Стаття 266. Дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів.	585

§ 3. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій

Стаття 267. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи	599
Стаття 268. Установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу)	608
Стаття 269. Спостереження за особою, річчю або місцем	623
Стаття 269 ¹ . Моніторинг банківських рахунків	627
Стаття 270. Аудіо-, відеоконтроль місця.	655
Стаття 271. Контроль за вчиненням злочину	660
Стаття 272. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації	775
Стаття 273. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій	794
Стаття 274. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження	804
Стаття 275. Використання конфіденційного співробітництва.	808

Глосарій	832
---------------------------	------------

Список використаних джерел	865
---	------------

Постатейний перелік зразків процесуальних документів	886
---	------------

Постатейний перелік зразків схем і таблиць	889
---	------------

ДОДАТКИ

Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»	891
--	------------

Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні.	913
---	------------

§ 1

**ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ
(РОЗШУКОВІ) ДІЇ**

СТАТТЯ 246

Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій

1. Негласні слідчі (розшукові) дії – це різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом.

2. Негласні слідчі (розшукові) дії проводяться у випадках, якщо відомості про кримінальне правопорушення та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб. Негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені статтями 260, 261, 262, 263, 264 (в частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді), 267, 269, 269¹, 270, 271, 272, 274 цього Кодексу, проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів.

{Частина друга статті 246 із змінами, внесеними згідно із Законами № 198-VIII від 12.02.2015, № 720-IX від 17.06.2020}

3. Рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій приймає слідчий, прокурор, а у випадках, передбачених цим Кодексом, – слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором. Слідчий зобов'язаний повідомити прокурора про прийняття рішення щодо проведення певних негласних слідчих (розшукових) дій та отримані результати. Прокурор має право заборонити проведення або припинити подальше проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

4. Виключно прокурор має право прийняти рішення про проведення такої негласної слідчої (розшукової) дії, як контроль за вчиненням злочину.

5. У рішенні про проведення негласної слідчої (розшукової) дії зазначається строк її проведення. Строк проведення негласної слідчої (розшукової) дії може бути продовжений:

прокурором, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за його рішенням, – до вісімнадцяти місяців;

керівником органу досудового розслідування, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за його або слідчого рішенням, – до шести місяців;

начальником головного, самостійного управління, департаменту апарату Національної поліції, територіальних органів Національної поліції та його відокремлених підрозділів, Центрального управління Служби безпеки України, керівником відповідного підрозділу Національного антикорупційного бюро України, органу Державного бюро розслідувань, органу Бюро економічної безпеки України, Державної кримінально-виконавчої служби України, регіонального органу Служби безпеки України в межах компетенції, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за рішенням слідчого, – до дванадцяти місяців;

§ 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії

{Абзац четвертий частини п'ятої статті 246 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1698-VII від 14.10.2014, № 901-VIII від 23.12.2015, № 1798-VIII від 21.12.2016; в редакції Закону № 1888-IX від 17.11.2021}

Головою Національної поліції, Головою Служби безпеки України, Директором Національного антикорупційного бюро України, Директором Бюро економічної безпеки України, Директором Державного бюро розслідувань, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за рішенням слідчого, – до вісімнадцяти місяців;

{Абзац п'ятий частини п'ятої статті 246 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 1698-VII від 14.10.2014, № 901-VIII від 23.12.2015, № 1798-VIII від 21.12.2016, № 187-IX від 04.10.2019; в редакції Закону № 1888-IX від 17.11.2021}

слідчим суддею, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за його рішенням у порядку, передбаченому статтею 249 цього Кодексу.

6. Проводити негласні слідчі (розшукові) дії має право слідчий, який здійснює досудове розслідування кримінального правопорушення, або за його дорученням – уповноважені оперативні підрозділи Національної поліції, органів безпеки, Національного антикорупційного бюро України, органів Державного бюро розслідувань, органів Бюро економічної безпеки України, органів, установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, органів Державної прикордонної служби України. За рішенням слідчого чи прокурора до проведення негласних слідчих (розшукових) дій можуть залучатися також інші особи.

{Частина шоста статті 246 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 1698-VII від 14.10.2014, № 901-VIII від 23.12.2015, № 1492-VIII від 07.09.2016, № 671-IX від 04.06.2020, № 720-IX від 17.06.2020; в редакції Закону № 1888-IX від 17.11.2021}

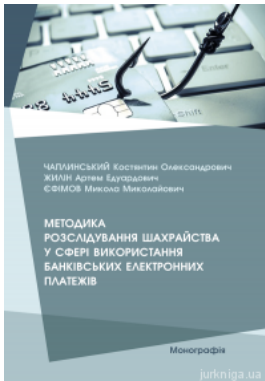
Коментар

Призначенням НСРД як різновиду слідчих (розшукових) дій, є отримання (збирання) доказів або перевірка вже отриманих доказів під час досудового розслідування у конкретному кримінальному провадженні (ч. 1 ст. 223 КПК України).

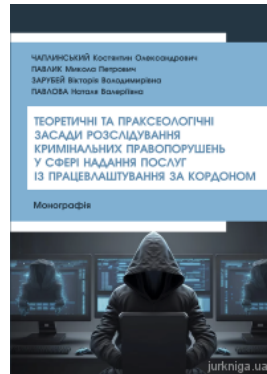
Загалом, глава 21 КПК України передбачає наступні види НСРД:

1. аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260 КПК України);
2. накладення арешту на кореспонденцію (ст. 261 КПК України);
3. огляд і виїмка кореспонденції (ст. 262 КПК України);
4. зняття інформації з електронних комунікаційних мереж (ст. 263 КПК України);
5. зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264 КПК України);
6. обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК України);

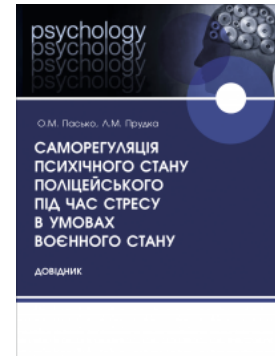
Книги, які можуть вас зацікавити

**Методика
розслідування
шахрайства у сфері
використання
банківських
електронних платежів**

**Теоретичні та
праксеологічні засади
розслідування
кримінальних
правопорушень у сфері
надання послуг із
працевлаштування за
кордоном**

**Саморегуляція
психічного стану
поліцейського під час
стресу в умовах
воєнного стану**

**Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес**

[Перейти на сайт](#) →